

ĮTRAUKI MOKYKLA. 1 DALIS

**Leidiny s lengvai suprantama kalba
apie draugiškas mokyklas Lietuvoje**

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija
Nacionalinė švietimo agentūra

2023 metai

Tekstą lengvai suprantama kalba parašė:

- Justina Bružaitė-Liseckienė,
- Agnė Župerkaitė.

Tekstą tikrino:

- Palaimintojo Jurgio Matulaičio socialinio centro skaitytojai:
 - Vilma Bakšytė,
 - Lina Bielinytė,
 - Ingrida Olševskytė,
- socialinė darbuotoja Miglė Baltrūnaitė.

Tekstą skaitė ir patarimų apie mokyklas davė:

- Lina Garbenčiūtė,
- Indrė Širvinskaitė,
- Karolina Zakarauskaitė.

Šį tekstą parašėme pagal

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos leidinį

„Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022. Įtraukusis ugdymas“

Šį leidinį galite rasti internete:

https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/tyrimai_ir_analizes/2022/Svietimas_Lietuvoje_2022.pdf

Teksto paveikslėliai yra iš interneto svetainės:

storyset.com

Lengvai suprantamos kalbos Europoje ženklas,

kurį matote dešinėje, vadinasi taip:

© European Easy-to-Read Logo: Inclusion Europe.

Daugiau informacijos apie šį ženklą

anglų kalba galite perskaityti čia:

<https://www.inclusion europe.eu/easy-to-read/>

ISBN kodas

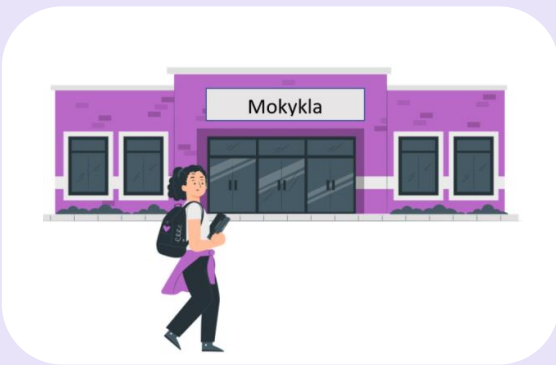
2023 metai

© **Švietimo, mokslo ir sporto ministerija**

ĮTRAUKI MOKYKLA

Apie ką yra šis tekstas?

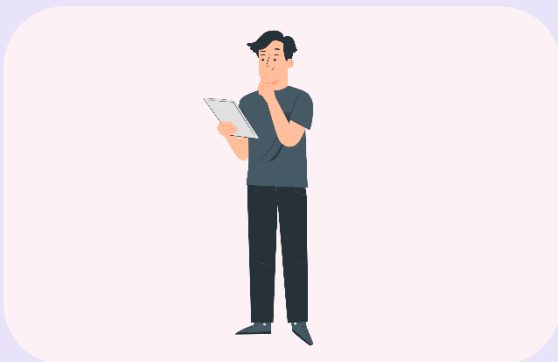
Šis tekstas yra apie Lietuvos mokyklas.

Šiame tekste jūs skaitysite:

1. Kaip sekasi Lietuvos mokykloms.
2. Ką darome, kad kiekvienas žmogus galėtų mokytis.

Koks yra šis tekstas?

Šis tekstas yra parašytas
lengvai suprantama kalba.

Tekstuose lengvai suprantama kalba:

- yra mažiau informacijos,
- informacija yra aiškesnė,
- žodžiai yra lengvesni,
- sakiniai yra trumpesni.

Ministerija, kuri rūpinasi mokyklomis

Ministerija yra institucija.

Ministerija yra vieta, kurioje dirba žmonės.

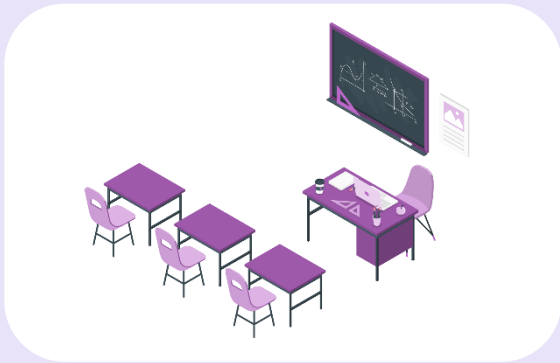
Ministerijoje žmonės sprendžia

Lietuvai svarbius klausimus.

Pavyzdžiui,

- Finansų ministerijoje žmonės sprendžia klausimus apie Lietuvos pinigus.
- Sveikatos apsaugos ministerijoje žmonės sprendžia klausimus apie Lietuvos žmonių sveikatą.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos darbuotojai sprendžia klausimus:

- apie Lietuvos mokyklas,
- apie tai, kaip mokomės.

Ministerijai vadovauja Ministras.

Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministras dabar yra Gintautas Jakštas.

Toliau jūs skaitysite,
ką jums nori pasakyti Ministras.

Ministro žodžiai skaitytojams

Ministras Jums nori pasakyti tai:

Mieli skaitytojai,
visi mes turime teisę mokytis.
Turėti teisę reiškia galėti.

Mūsų gyvenimas kasdien keičiasi.
Dėl to turi keistis ir mokyklos.
Mes norime,
kad šiandien mokyklos būtų įtraukios.
Įtrauki mokykla yra tokia mokykla,
kurioje patogiai gali mokytis skirtingi žmonės.

Mes visi esame skirtingi.

Į mokyklas eina žmonės, kurie:

- kalba skirtingomis kalbomis,
- skirtingai atrodo,
- skirtingai elgiasi,
- auga su skirtingais žmonėmis.

Į mokyklas eina žmonės, kurie:

- daro dalykus skirtingai.
Pavyzdžiui, vieni vaikštome,
o kiti važiuojame vežimėliu.
- mėgsta skirtingus dalykus.
Pavyzdžiui, vieni mokiniai
mėgsta rašyti, o kiti mokiniai
mėgsta sportuoti.

Mes norime, kad Lietuvos mokyklose
galėtų patogiai mokytis kiekvienas žmogus.

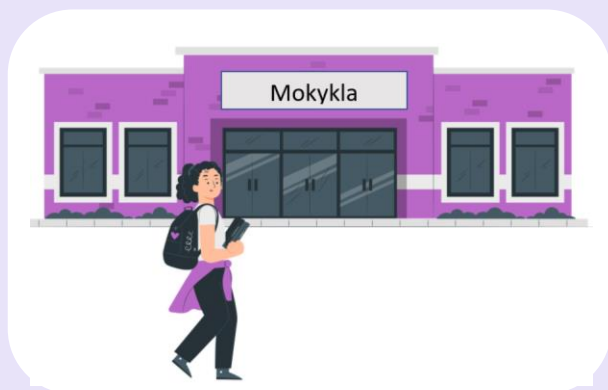
Mes norime, kad Lietuvos mokyklose:

- Kiekvienas mokytųsi patogiai.
- Kiekvienam sektųsi mokytis.
- Visi elgtųsi draugiškai.
- Kiekvienas jaustųsi gerai.

Dėl to, kad kiekvienas
galėtų mokytis mokykloje, turi stengtis:

- mokyklų darbuotojai,
- mokytojai,
- mokytojų padėjėjai,
- mokiniai,
- mokinių tėvai,
- visi žmonės.

Pasaulyje jau yra daug mokyklų,
kuriose gali patogiai mokytis skirtingi žmonės.
Lietuvoje mes taip pat stengiamės,
kad būtų tokių mokyklų.

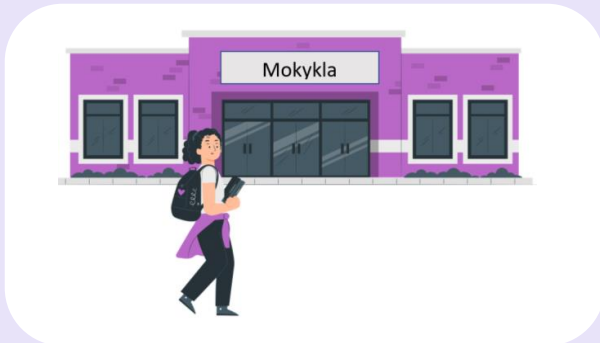
Bet dabar tokių mokyklų yra per mažai.
Norime, kad nuo 2024 metų
kiekviena mokykla Lietuvoje
galėtų priimti skirtingus žmones.
Turime tam pasiruošti.

Kad galėtume tai padaryti, mes turime:

- stengtis,
- vieni kitiems padėti.

Mokyklos Lietuvoje

Čia sužinosite:

- Kodėl mes einame į mokyklą,
- Kaip mes mokomės Lietuvoje.

Kodėl mes einame į mokyklą?

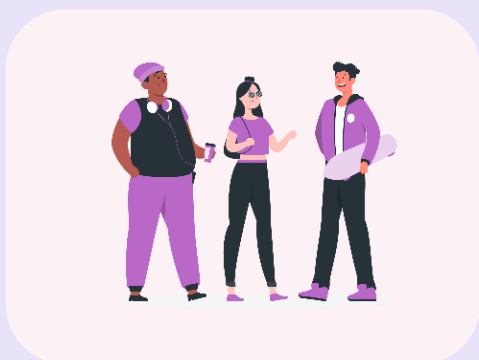
Mums visiems yra svarbu mokytis.

Todėl mes einame į mokyklą.

Mokykloje mes:

- Gauname naujų žinių.
Pavyzdžiui, sužiname,
kaip žmonės Lietuvoje
gyveno anksčiau.
- Išmokstame naujų dalykų.
Pavyzdžiui, išmokstame skaičiuoti.

Taip pat mokykloje mes:

- Augame.
- Geriau suprantame pasaulį.
- Susipažįstame su kitais žmonėmis.

Kai mes baigiame kokią nors mokyklą,
mes gauname pažymėjimą arba diplomą.
Pažymėjimas yra dokumentas.

Pažymėjime arba diplome gali būti parašyta:

- kokią mokyklą mes baigėme,
- ką mes žinome,
- ką mes mokame daryti.

Kai baigiame kokią nors mokyklą
ir turime pažymėjimą arba diplomą,
mes galime ieškoti darbo.

Kaip mes mokomės Lietuvoje?

Toliau skaitysite,
kur Lietuvoje galima mokytis:

- vaikams,
- suaugusiems žmonėms.

Vaikų darželis

Kai vaikai yra maži, jie eina į vaikų darželį.

Darželyje:

- Vaikai mokosi bendrauti su žmonėmis.
- Vaikai mokosi gyventi sveikai.
- Vaikai susipažįsta su pasauliu, pavyzdžiui, mokosi pažinti gyvūnus.
- Vaikai mokosi ką nors kurti, pavyzdžiui, piešia.

Darželyje dirba auklėtojai:

- Auklėtojai prižiūri vaikus.
- Auklėtojai padeda vaikams mokytis.

Kai vaikai baigia darželį,
jie eina į mokyklą.

Mokykla

Kai vaikai pradeda eiti į mokyklą,
jie pradeda mokytis įvairių dalykų.
Vaikus, kurie eina į mokyklą,
vadiname mokiniais.

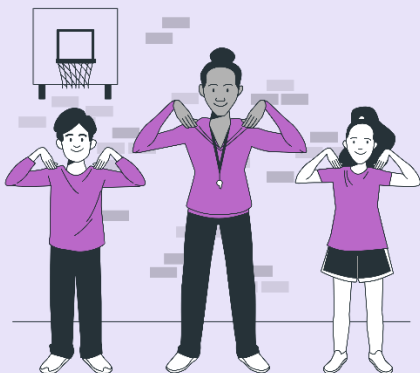
Mokykloje yra 12 klasių.
Vaikai mokykloje mokosi 12 metų.

Pamokos

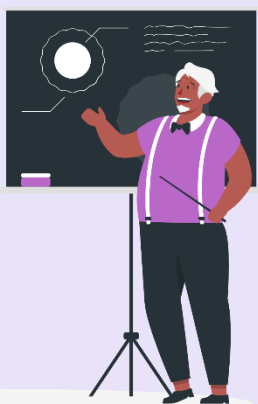

Mokykloje vaikai mokosi pamokose.
Viena pamoka vyksta 45 minutes.
Yra įvairių pamokų, pavyzdžiui:

- Matematika.
Matematikos pamokoje
vaikai mokosi skaičiuoti.
- Istorija.
Istorijos pamokoje vaikai
mokosi suprasti,
kaip žmonės gyveno anksčiau.

- Kūno kultūra.
Kūno kultūros pamokoje
vaikai mokosi sportuoti.

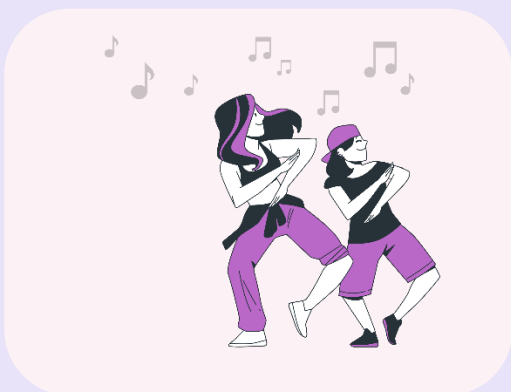
Pamokose dirba mokytojai.

Mokytojai padeda vaikams:

- geriau suprasti informaciją,
- mokytis.

Tarp pamokų yra pertraukos.

Per pertraukas vaikai ilsisi.

Būreliai

Po pamokų vaikai gali eiti į įvairius būrelius.

Pavyzdžiui, būreliuose vaikai gali mokytis:

- šokti.
- dirbti kompiuteriu.

Mokyklos renginiai

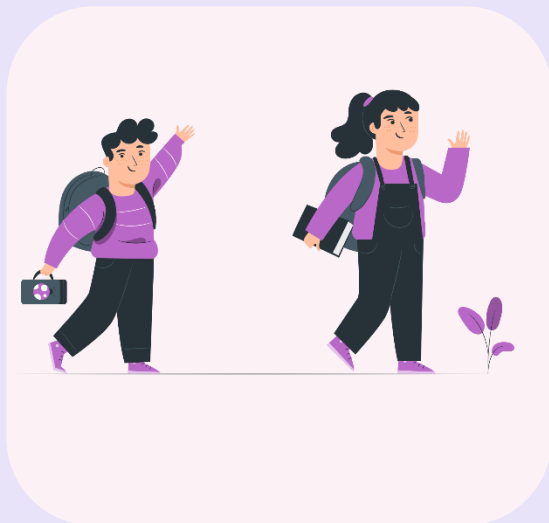
Mokykloje vaikai taip pat dalyvauja įvairiuose renginiuose.

Pavyzdžiui, mokykloje gali vykti:

- spektakliai,
- koncertai,
- šventės.

Kokių mokyklų yra Lietuvoje?

Lietuvoje yra skirtingų mokyklų:

- Klases nuo 1 iki 4 klasės vadiname **pradine mokykla**. Pradinėje mokykloje vaikai mokosi 4 metus.

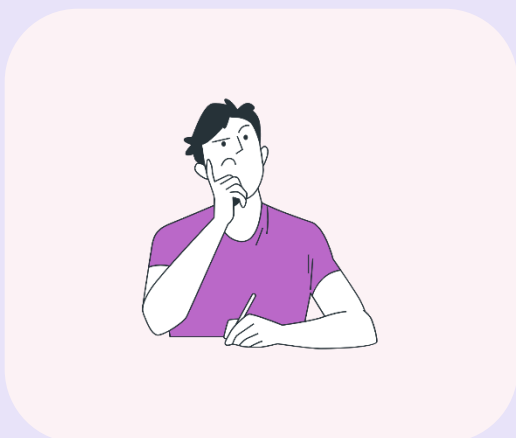

- Klases nuo 4 iki 10 klasės vadiname **pagrindine mokykla**. Pagrindinėje mokykloje vaikai mokosi dar 6 metus.

- Klases iki 12 klasės vadiname **vidurine mokykla**. Vidurinėje mokykloje vaikai mokosi dar 2 metus.

Kiek laiko mes turime mokytis?

Lietuvoje žmonėms būtina mokytis iki kol jiems sueina 16 metų. Kai žmogui sueina 16 metų, jis pats gali nuspręsti:

- Ar nori mokytis toliau,
- Kur nori mokytis toliau.

Ką mes galime daryti, kai baigiame 10 klasių?

Dažniausiai 16 metų žmonės baigia 10 klasių.

Kai žmogus baigia 10 klasių,
jis laiko egzaminus.

Egzaminas yra panašus į testą.

Egzamine mokiniai daro užduotis.

Taip patikriname, ko mokinys išmoko.

Kai žmogus baigia 10 klasių,
jis laiko šiuos egzaminus:

- matematikos egzaminą,
- lietuvių kalbos egzaminą.

Jeigu mokinys šeimoje kalba kita kalba,
tada jis gali laikyti dar vieną egzaminą.

Lietuvoje be lietuvių kalbos dar galima laikyti:

- lenkų kalbos egzaminą,
- rusų kalbos egzaminą.

Po to mokinys gali mokytis:

- 11–12 klasėje,
- profesinėje mokykloje.

Profesinė mokykla

Profesinėje mokykloje galima mokytis kokios nors profesijos.

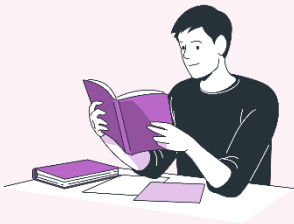
Pavyzdžiui, galima mokytis būti:

- virėjais,
- kirpėjais,
- siuvėjais.

Žmogus pats gali pasirinkti, kokios profesijos jis nori mokytis.

Profesinėje mokykloje gali mokytis visi žmonės, kuriems yra 14 ar daugiau metų.

Taip pat profesinėje mokykloje galima pabaigti:

- pagrindinę mokyklą
- ir vidurinę mokyklą.

Profesinėje mokykloje žmonės dažniausiai mokosi nuo 1 iki 4 metų.

Kaip mes baigiame mokyklą?

Jeigu mokinys nori pabaigti mokyklą, Jis turi išlaikyti egzaminus.

Mokiniai turi išlaikyti mažiausiai 2 egzaminus:

- Vienas egzaminas turi būti lietuvių kalbos ir literatūros egzaminas.
- Kitą arba kitus egzaminus mokiniai gali pasirinkti.

Paprastai mokiniai renkasi egzaminus pagal tai, ką jie norės studijuoti ateityje. Pavyzdžiui, jeigu mokinys nori studijuoti anglų kalbą, jis laiko anglų kalbos egzaminą.

Egzaminuose mokiniai daro užduotis. Jeigu mokiniai padaro užduotis gerai, tada jie išlaiko egzaminus.

Kai mokiniai išlaiko 12 klasės egzaminus, sakome, kad jie baigė vidurinę mokyklą. Tada jie gauna pažymėjimą arba diplomą, kurį gali rodyti kitiems, pavyzdžiui:

- žmonėms, kurie juos kviečia dirbti.

Kur mes galime mokytis, kai baigiame mokyklą?

Kai žmonės baigia mokyklą,
jie gali studijuoti:

- kolegijoje,
- universitete.

Žmonės, kurie ten studijuoja,
yra studentai.

Studentai mokosi paskaitose.

Viena paskaita vyksta 1 valandą su puse.

Paskaitoje studentai klausosi dėstytojo.

Dėstytojo darbas yra panašus į mokytojo:

- Dėstytojas pasakoja studentams,
ką jiems svarbu žinoti.
- Dėstytojas padeda studentams mokytis.

Ko galima mokytis kolegijoje?

Kolegijoje studentai mokosi

kokios nors specialybės.

Specialybė yra kokio nors darbo sritis.

Pavyzdžiui, kolegijoje galima mokytis

šių specialybių:

- Bankininkystės.

Studentai mokosi apie darbą banke.

- Veterinarijos.

Studentai mokosi apie gyvūnų gydymą.

- Fotografijos.

Studentai mokosi apie fotografiją.

Studentai kolegijoje mokosi 3 arba 4 metus.

Kai studentas baigia kolegiją,

jis gali ieškoti darbo toje srityje, kurios mokėsi.

Pavyzdžiui, kai studentas baigia

bankininkystės studijas,

jis gali ieškoti darbo banke.

Ko galima mokytis universitete?

Universitete galima mokytis įvairių mokslo sričių.

Pavyzdžiui, universitete galima mokytis:

- Biologijos.

Biologija yra mokslas apie gamtą.

- Psichologijos.

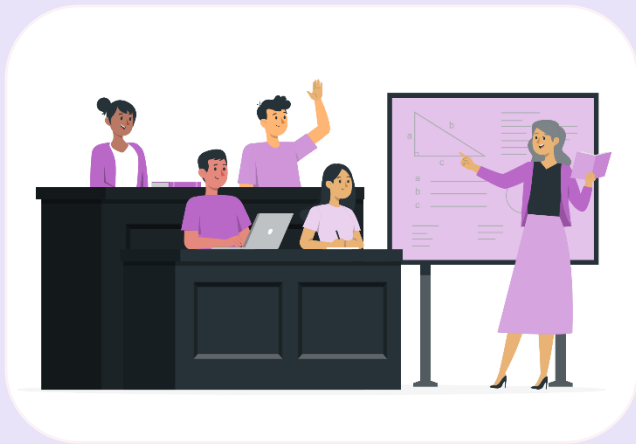
Psichologija yra mokslas apie žmogaus:

- protą,
- elgesį,
- jausmus.

- Informatikos.

Informatika yra mokslas apie kompiuterius.

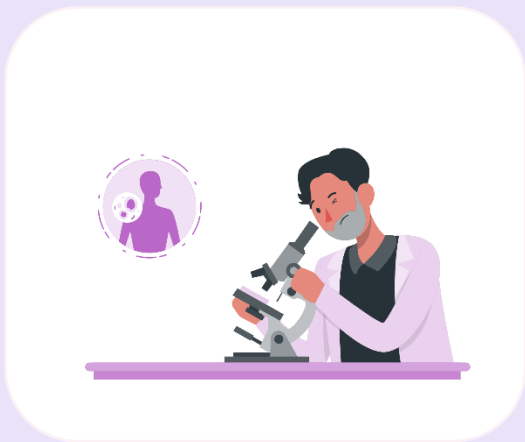

Studentai universitete mokosi keletą metų.

Universitete yra keli studijų lygiai.

1. Pirmas lygis universitete yra bakalauro studijos.
Žmonės studijuoja bakalaurą apie 4 metus.

2. Antras lygis universitete yra magistro studijos.
Kai žmonės baigia bakalauro studijas, jie gali studijuoti magistrą.
Žmonės studijuoja magistrą apie 2 metus.

3. Trečias lygis universitete yra doktorantūros studijos.
Doktorantūrą galima studijuoti, kai baigi bakalaurą ir magistrą.
Doktorantūrą studijuoja žmonės, kurie nori būti mokslininkais.

Mokslininkas yra žmogus, kuris:

- daug žino apie tam tikras sritis,
- ką nors tyrinėja.

Doktorantūrą studijuojame apie 4 metus.

Kai studentas baigia universitetą,
jis gali ieškoti darbo toje srityje,
kurios mokėsi.

Pavyzdžiui,
kai studentas baigia biologijos studijas,
jis gali dirbti gamtininku.

Kada mes galime mokytis?

Nesvarbu, kiek žmogui metų,
jis visada gali mokytis.

Pavyzdžiui,
jeigu žmogus seniai baigė mokyklą,
bet niekada nestudijavo universitete,
jis gali studijuoti universitete vėliau.

Taip pat žmonės kartais nori pakeisti savo darbą.
Pavyzdžiui,
Giedrius baigė veterinarijos studijas.
Jis 10 metų gydė gyvūnus.

Bet vėliau Giedrius suprato,
kad jis norėtų būti fotografu.
Tada jis pradėjo studijuoti fotografiją.

Ar už mokyklas reikia mokėti?

Mokykloje iki 12 klasės
visi gali mokytis nemokamai.
Žmonės, kurie mokosi gerai,
pavyzdžiui, gerai išlaiko egzaminus,
gali vieną kartą nemokamai studijuoti:

- kolegijoje,
- universitete.

Lietuvos žmonės ir mokyklos

Šioje teksto dalyje jūs skaitysite:

- kodėl Lietuvai svarbios mokyklos,
- ką Lietuvos žmonės galvoja apie mokyklas,
- ar Lietuvos žmonės nori mokytis,
- ko Lietuvos žmonėms dar reikia išmokti,
- kaip mokiniams Lietuvoje sekasi mokytis,
- kaip mokiniai jaučiasi Lietuvos mokyklose.

Lietuvai mokyklos yra svarbios

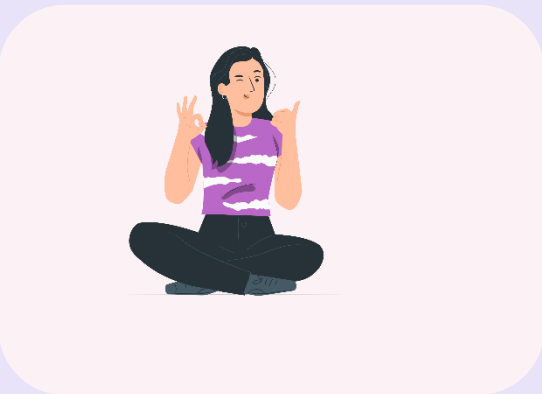
Svarbiuose Lietuvai dokumentuose parašyta, kad mums visiems reikia mokyklų.

Taip pat dokumentuose yra parašyta, kad:

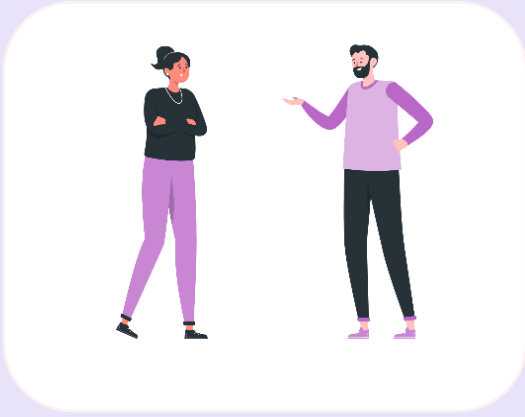
1. Kiekvienas žmogus turi teisę mokytis.
Tai reiškia, kad kiekvienas žmogus gali mokytis.

2. Mokyklos padeda Lietuvos žmonėms augti.

3. Mokyklos padeda kurti Lietuvos ateitį.
Jeigu Lietuvos žmonės mokysis, mes visi gyvensime geriau.

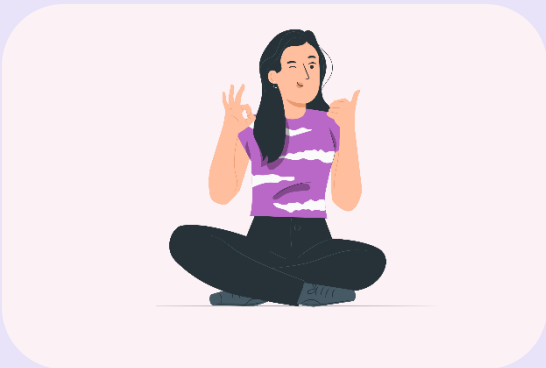
Ką Lietuvos žmonės galvoja apie mokyklas?

Lietuvai svarbu,
ką žmonės galvoja apie mokyklas.
Todėl mokslininkai paklausė žmonių,
ką jie galvoja.

Mokslininkas yra žmogus, kuris:

- daug žino,
- ką nors tyrinėja.

Dabar mes žinome, kad:

1. Pusė Lietuvos žmonių pasitiki mokyklomis.
Pusei Lietuvos žmonių atrodo,
kad mokyklos dirba gerai.
2. Anksčiau mažiau Lietuvos žmonių
pasitikėjo mokyklomis.
Šiandien daugiau žmonių mano,
kad mokyklos dirba gerai.

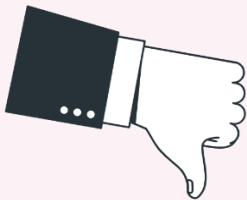
Ko Lietuvos žmonėms dar reikia mokytis?

Mokslininkai paklausė žmonių,
ką jie galvoja apie gyvenimą Lietuvoje.

Lietuvoje žmonės sako,
kad mums geriausiai sekasi:

- mokytis,
- dirbti,
- ilsėtis.

Bet Lietuvoje žmonės galvoja,
kad mums blogiau sekasi:

- su pinigais,
- su sveikata,
- būti laimingiems,
- būti aktyviems.

Tai reiškia, kad mums reikia daugiau mokytis, kaip:

- užsidirbti pinigų,
- gyventi sveikai,
- suprasti savo jausmus,
- būti aktyviems.

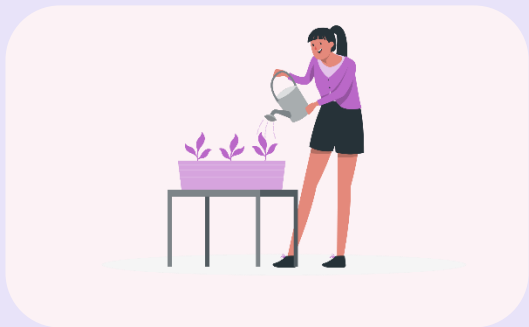
Aktyvūs žmonės daro įvairius darbus dėl savo šalies.

Pavyzdžiui, aktyvūs žmonės balsuoja rinkimuose.

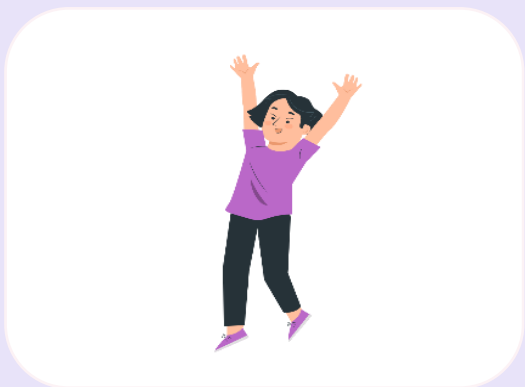

Lietuvoje aktyvių žmonių po truputį daugėja.

Bet matome, kad žmonės dėl Lietuvos galėtų daryti dar daugiau gerų darbų.

Taip pat matome, kad vyresni žmonės daro daugiau dėl savo šalies negu mokiniai ir studentai. Todėl svarbu, kad jau mokykloje vaikai išmoktų daryti darbus dėl savo šalies.

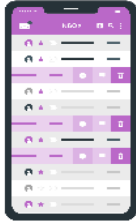
Pavyzdžiui, mokiniai mokosi daryti gerus darbus dėl savo šalies tada, kai:

- padeda puošti mokyklą,
- organizuoja mokyklos renginius,
- tvarko aplinką.

Daug mokinių sako, kad tokie darbai padeda:

- jiems būti geresniems,
- žmonėms aplinkui gyventi geriau.

Ko Lietuvos žmonėms dar reikia mokytis?

Šiais laikais daug dalykų mes galime padaryti kompiuteriu arba telefonu.

Pavyzdžiui, kompiuteriu ar telefonu mes galime:

- dirbti,
- bendrauti su kitais žmonėmis,
- rasti informacijos, kurios ieškome.

Kompiuteriu ar telefonu mes galime:

- ką nors nusipirkti,
- tvarkyti savo pinigus,
- žiūrėti filmus ar laidas.

Todėl mums svarbu išmokti gerai naudotis kompiuteriu ar telefonu.

Daug žmonių Lietuvoje galvoja,
kad kompiuteriai ir telefonai
padaro mūsų gyvenimą lengvesnį.

Bet kai kurie žmonės Lietuvoje dar nemoka
gerai naudotis kompiuteriais.

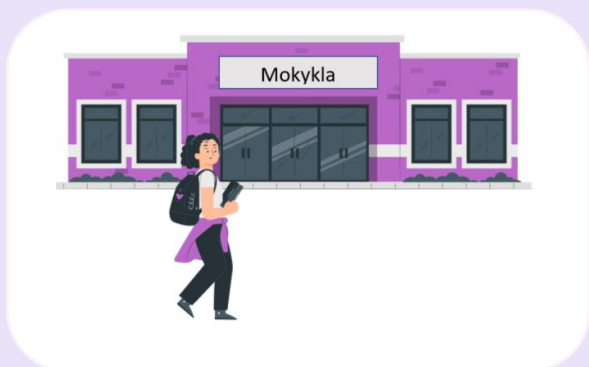

Todėl Lietuvai labai svarbu mokyti vaikus
naudotis kompiuteriais.

Taip pat svarbu padėti suaugusiesiems,
kuriems reikia išmokti naudotis kompiuteriu.

Ar žmonės Lietuvoje nori mokytis?

Lietuvos žmonės turi mokytis mokykloje iki kol jiems sueina 16 metų.

Po to jie gali pasirinkti:

- ar jie nori mokytis toliau,
- kur jie nori mokytis toliau.

Lietuvoje daug jaunų žmonių mokosi:

- mokykloje,
- kolegijoje,
- universitete.

Kartais jauni žmonės nustoja mokytis. Šiandien nemažai jaunų žmonių nusprendžia nebesimokyti.

Lietuvai svarbu, kad mažiau žmonių išeitų iš mokyklos.

Lietuvai svarbu, kad ilgiau mokytųsi:

- ir jauni žmonės iš kaimo,
- ir jauni žmonės iš miesto.

Taip pat Lietuvai svarbu, kad ilgiau mokytųsi:

- ir vaikinai,
- ir merginos.

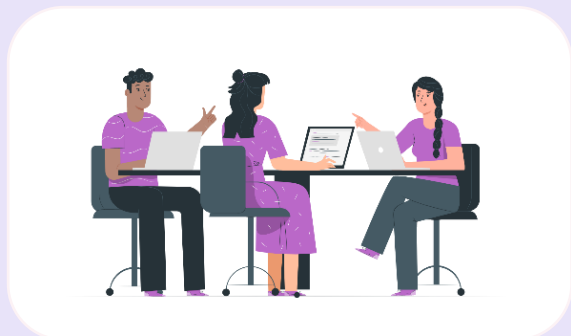
Jauniems žmonėms svarbu mokytis.

Jauni žmonės, kurie mokosi:

- geriau pažįsta pasaulį,
- lengviau susiranda darbą,
- gali susirasti daugiau draugų,
- gali geriau ilsėtis.

Suaugusiems žmonėms
taip pat svarbu mokytis.

Anksčiau Lietuvoje
buvo mažai suaugusiųjų, kurie mokėsi.
Dabar yra daugiau suaugusiųjų,
kurie mokosi.

Bet kitose šalyse
daugiau suaugusiųjų mokosi.
Lietuva tikisi, kad vis daugiau
vaikų ir suaugusiųjų Lietuvoje
kur nors mokysis.

Kaip mokiniams Lietuvoje seksi mokytis?

Dabar mokiniai Lietuvoje
mokosi geriau negu anksčiau.

Tai žinome todėl,
kad jie geriau išlaiko egzaminus.

Tai reiškia, kad mokiniai:

- geriau atlieka egzamino užduotis,
- gauna daugiau egzamino taškų.

Lietuvai svarbu, kad visiems mokiniams
sektųsi mokytis.

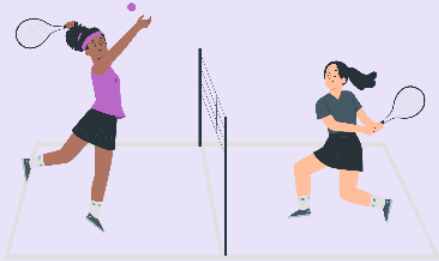
Lietuvai svarbu, kad gerai mokytųsi:

- ir mergaitės,
- ir berniukai,
- ir vaikai dideliame mieste,
- ir vaikai mažame miestelyje.
- ir vaikai, kurie mokosi lietuvių kalba,
- ir vaikai, kurie mokosi kita kalba,
pavyzdžiui, lenkų kalba.

Kai kurie mokiniai Lietuvoje mokosi labai gerai.

Tokie mokiniai važiuoja į įvairius konkursus:

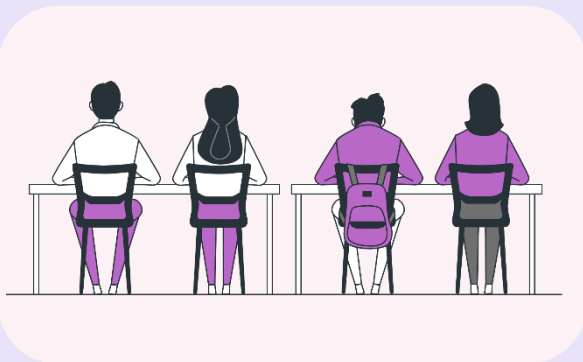

- į sporto varžybas,

- į meno konkursus, pavyzdžiui,
į piešimo konkursus.

- į mokyklų olimpiadas.

Mokyklų olimpiada yra konkursas, kuriame mokiniai atlieka sudėtingas užduotis. Pavyzdžiui, matematikos olimpiadoje mokiniai sprendžia matematikos užduotis. Kas geriausiai atlieka užduotis, tas laimi olimpiadą.

Mokiniai iš Lietuvos važiuoja į olimpiadas, kuriose susitinka su mokiniais iš kitų šalių. Mokiniams iš Lietuvos vis geriau sekasi šiose olimpiadose. Daug mokinių laimi prizus.

Kaip mokiniai jaučiasi Lietuvos mokyklose?

Lietuvai svarbu, kad mokiniai jaustųsi gerai. Tačiau prieš keletą metų Lietuvoje buvo koronavirusas. Koronavirusas yra liga, panaši į gripą.

Dėl koronaviruso mokiniai negalėjo eiti į mokyklą. Jie turėjo mokytis namuose.

Taip mokiniai pradėjo jaustis blogiau.

Mokiniai jautėsi:

- vieniši,
- liūdni,
- kartais pikti.

Gaila, bet anksčiau

Lietuvoje taip pat buvo problemų.

Mokiniai dažnai tyčiodavosi vieni iš kitų.

Tyčiotis reiškia skaudinti kitą žmogų.

Pavyzdžiui, vaikai tyčiojasi, kai:

- pravardžiuoja kitą vaiką,
- stumdo kitą vaiką,
- kitiems vaikams pasakoja
blogus dalykus apie kitą vaiką.

Tai vadiname patyčiomis.

Neseniai Lietuvoje patyčių pradėjo mažėti.

Bet vis tiek Lietuvoje patyčių buvo daugiau
negu kitose šalyse.

Lietuvai svarbu, kad patyčių mokyklose
būtų vis mažiau.

Lietuvoje yra dar viena svarbi problema.
Kartais jauni žmonės jaučiasi taip blogai,
kad nusprendžia nusižudyti.
Kitose šalyse jauni žmonės žudosi rečiau.

Bet Lietuvoje yra gerų dalykų.
Matome, kad Lietuvoje mažiau jaunų žmonių:

- rūko cigaretes.
- vartoja alkoholį.

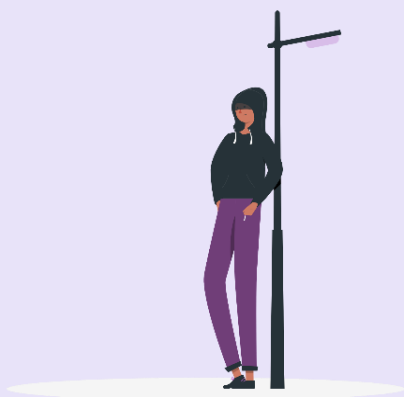
Tai yra gerai, nes cigaretės ir alkoholis
kenkia sveikatai.

Gaila, bet daugiau jaunų žmonių:

- rūko elektronines cigaretes.
Tai yra cigaretės,
kurių nereikia uždegti.
- pabando narkotikus.
Narkotikai yra medžiagos,
nuo kurių žmogus apsvaigsta.
Pavyzdžiui, žmogui apsisuka galva.

Tai yra blogai,
nes elektroninės cigaretės ir narkotikai
taip pat kenkia sveikatai.

Taip pat žinome, kad vis mažiau
jaunų žmonių Lietuvoje daro nusikaltimus.
Nusikaltimas yra blogas darbas,
už kurį žmogus gali būti nubaustas.
Pavyzdžiui, kai žmogus ką nors pavagia,
tai yra nusikaltimas.

Lietuva stengiasi spręsti savo problemas.
Todėl Lietuvoje daugėja mokyklų,
kuriose mokiniai dalyvauja
specialiose programose.
Tose programose mokiniai mokosi:

- suprasti savo jausmus,
- nesityčioti iš kitų,
- gyventi sveikai.

Ką dar turime padaryti dėl mokyklų Lietuvoje?

Jeigu norime, kad Lietuvos žmonės gyventų geriau, turime mokyklose kai ką daryti geriau.

Šioje teksto dalyje jūs skaitysite, ką dar turime padaryti dėl:

- vaikų darželių,
- būrelių,
- mokyklų,
- mokytojų,
- vietų mokykloje,
- mokymosi priemonių.

Mokymosi priemonės yra daiktai, kurie padeda mokytis.

Pavyzdžiui, knyga gali būti mokymosi priemonė.

Vaikų darželiai

Žmonėms svarbu mokytis visą gyvenimą.
Kuo anksčiau pradedame mokytis,
tuo daugiau dalykų galime išmokti.
Todėl svarbu,
kad kuo daugiau mažų vaikų Lietuvoje
mokytųsi vaikų darželiuose.

Dabar Lietuvoje ne visi vaikai mokosi
darželyje.

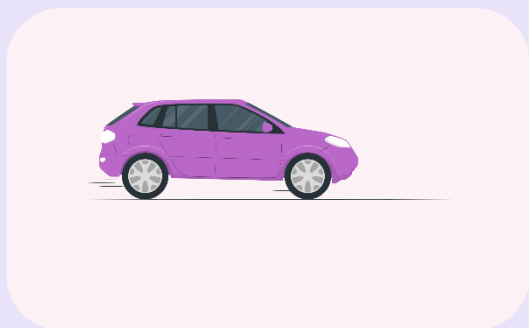
Pavyzdžiui, Lietuvoje yra vaikų,
kurie gyvena toli nuo darželio.

Reikia šiems vaikams padėti
nuvažiuoti iki darželio.

Būtų gerai, kad visi vaikai
galėtų nuvažiuoti iki darželio.

Vaikų, kurie mokosi darželyje,
daugėja.

Bet svarbu, kad visi vaikai Lietuvoje
mokytųsi darželiuose.

Būreliai

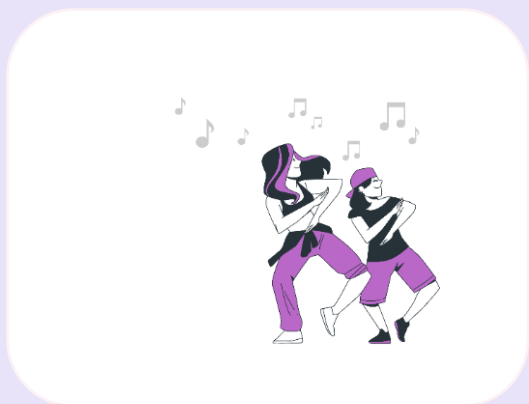
Kai vaikai baigia darželį,

jie eina į mokyklą.

Mokykloje vyksta įvairios pamokos.

Pavyzdžiui, vyksta:

- lietuvių kalbos pamokos,
- matematikos pamokos.

Po pamokų vaikai taip pat gali mokytis
įvairių dalykų.

Būrelis yra užsiėmimas po pamokų.

Pavyzdžiui, būreliuose galima mokytis:

- šokti,
- dirbti kompiuteriais,
- kalbėti kitomis kalbomis.

Dabar daugiausia vaikų Lietuvoje
lanko sporto būrelius.

Bet ne visi vaikai Lietuvoje lanko būrelius.

Mums svarbu, kad Lietuvoje:

- daugiau vaikų lankytų būrelius,
- vaikai lankytų įvairius būrelius.

Tada vaikai:

- gerai leis laiką,
- išmoks dar daugiau dalykų.

Už būrelius reikia mokėti.

Už būrelius kartais moka tėvai.

Bet kai kuriuose būreliuose
vaikai gali mokytis nemokamai.

Tada už būrelius sumoka Lietuva.

Lietuva sumoka vis daugiau pinigų
už vaikų būrelius.

Studijos po mokyklos

Kai baigia mokyklą,
mokiniai gali pasirinkti:

- kur jie nori mokytis toliau,
- ką jie nori mokytis toliau.

Svarbu, kad baigę mokyklą mokiniai
Lietuvoje mokytųsi:

- įvairiose mokyklose,
- įvairių dalykų.

Pavyzdžiui, svarbu, kad kuo daugiau žmonių
mokytųsi profesinėje mokykloje.

Profesinė mokykla yra mokykla,
kurioje galima mokytis kokios nors profesijos.

Pavyzdžiui, profesinėje mokykloje
žmonės gali mokytis dirbti kirpėjais.

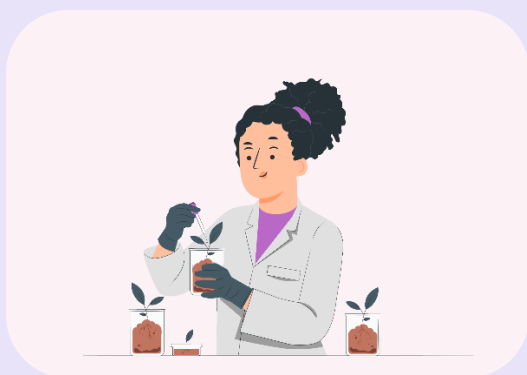
Taip pat svarbu, kad kuo daugiau žmonių
mokytųsi kolegijoje.

Žmonės kolegijoje mokosi kokios nors
specialybės.

Pavyzdžiui, kolegijoje žmonės mokosi:

- apie darbą banke,
- apie gyvūnų gydymą,
- ir panašiai.

Svarbu ir tai, kad kuo daugiau žmonių mokytųsi universitete.

Universitete galima mokytis įvairių mokslo sričių.

Pavyzdžiui, universitete galima mokytis biologijos.

Biologija yra mokslas apie gamtą.

Kai mokiniai baigia mokyklą, daugiausia mokinių mokosi universitete.

O mažiausiai mokinių mokosi profesinėje mokykloje.

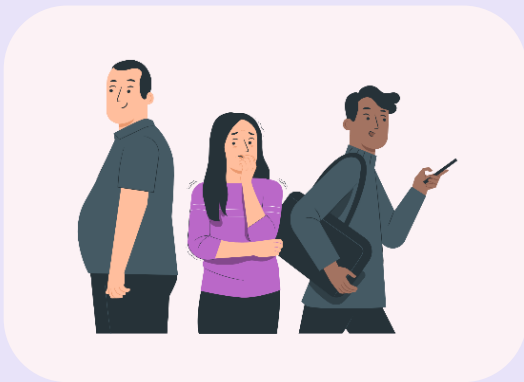
Kuo daugiau žmonių baigę mokyklą
mokysis toliau,
tuo daugiau specialistų bus Lietuvoje.

Pavyzdžiui, Lietuvoje bus daugiau:

- mokytojų,
- gydytojų,
- virėjų
- ir kitų specialistų.

Dabar daugiausia žmonių Lietuvoje
nori studijuoti du dalykus.

1. Daug žmonių nori studijuoti
socialinius mokslus.
Socialiniai mokslai
yra mokslai apie žmones.
2. Taip pat daug žmonių
nori studijuoti verslą.
 - Verslo studentai mokosi,
kaip sukurti daiktus ar paslaugas.
Pavyzdžiui, plaukų kirpimas
kirpykloje yra paslauga.

- Taip pat verslo studentai mokosi, kaip už tuos daiktus ar paslaugas užsidirbti pinigų.

O mažiausiai žmonių nori studijuoti veterinariją. Veterinarijos studentai mokosi gydyti gyvūnus.

Taip pat labai mažai žmonių nori studijuoti:

- fiziką,
- chemiją
- ir panašius mokslus.

Fizika yra mokslas apie tai, kas vyksta gamtoje. Pavyzdžiui, fizikai aiškinasi, iš kur atsiranda vaivorykštė.

Chemija yra mokslas
apie įvairias medžiagas.

Pavyzdžiui, chemikai:

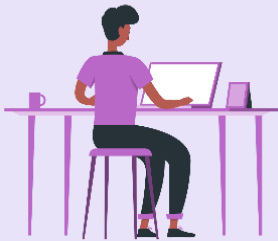
- tiria, iš ko sudaryti daiktai.
- dirba su mėgintuvėliais.

Taip pat yra tokių specialybių,
kurios Lietuvai labai reikalingos.

Pavyzdžiui, dabar Lietuvoje:

- reikia daugiau mokytojų,
- reikia daugiau žmonių,
kurie dirba kompiuteriais.

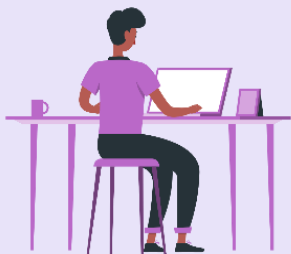
Lietuva stengiasi, kad žmonės pasirinktų
šias specialybes.

Pavyzdžiui, dabar Lietuva moka specialią
stipendiją žmonėms, kurie:

- studijuoja mokytojo darbą,
- studijuoja darbą kompiuteriu.

Stipendija yra pinigai,
kuriuos gauna studentai.

Dabar daugiau žmonių mokosi
dirbti mokytoju.

Bet vis tiek mažai žmonių mokosi
dirbti kompiuteriu.

Taigi mums reikia dar labiau stengtis,
kad žmonės rinktųsi tas specialybes,
kurios yra reikalingos Lietuvai.

Mokytojai Lietuvos mokyklose

Mokytojai yra labai svarbūs Lietuvai.
Mokytojai padeda mokiniams mokytis.
Jeigu mokytojai dirba gerai,
mokiniai taip pat:

- geriau mokosi,
- yra laimingi.

Mums svarbu, kad Lietuvoje:

- mokyklose užtektų mokytojų,
- mokytojams užtektų darbo ir pinigų.

Mums reikia daugiau mokytojų

Dabar Lietuvoje reikia daugiau mokytojų.

Pavyzdžiui:

- Reikia daugiau vaikų darželių auklėtojų. Auklėtojai yra mokytojai, kurie dirba vaikų darželyje.

- Reikia daugiau mokytojų, kurie dirba pradinėje mokykloje. Pradinė mokykla yra mokykla nuo 1 iki 4 klasės.

- anglų kalbos mokytojų.

Taip pat svarbu, kad mokytojai būtų įvairūs.

Būtų gerai, kad Lietuvoje dirbtų:

- ir vyresni mokytojai.

- ir jauni mokytojai.

Dabar jaunų mokytojų yra mažai.

Taip pat būtų gerai, kad mokytojais dirbtų:

- ir moterys,

- ir vyrai.

Dabar mažai vyrų dirba mokytojais.

Labai svarbu ir tai,
kad mokytojai gerai dirbtų savo darbą.
Mes norime, kad mokytojai:

- daug žinotų,
- mokėtų dirbti su mokiniais.

Svarbu, kad geri mokytojai dirbtų
visoje Lietuvoje:

- ir dideliuose miestuose,

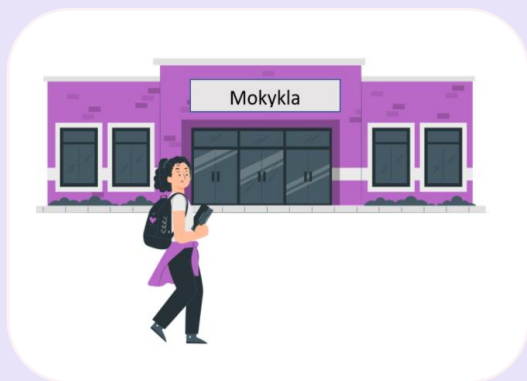

- ir mažuose miesteliuose.

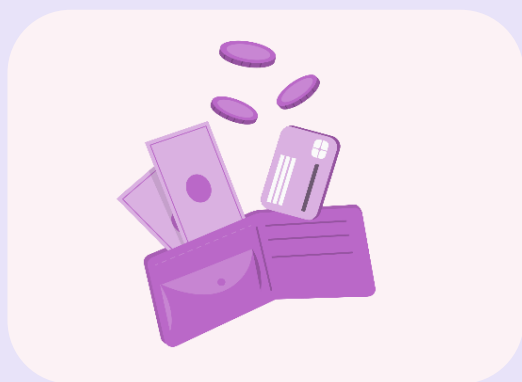
Mokytojų darbas

Mes norime, kad Lietuvoje
mokytojams užtektų:

- darbo,
- ir pinigų.

1. Svarbu, kad vienam mokytojui
užtektų darbo vienoje mokykloje.
Kartais vienas mokytojas turi dirbti
dviejoje mokyklose.
Mokytojui taip dirbti gali būti nepatogu.
Todėl svarbu padaryti taip,
kad mokytojui užtektų darbo
1 mokykloje.

2. Svarbu, kad mokytojas už savo darbą
gautų daugiau pinigų.
Anksčiau mokytojai uždirbdavo
mažai pinigų.
Bet neseniai mokytojai
pradėjo uždirbti daugiau pinigų.
Tai yra gerai, nes mokytojai dirba
svarbų darbą.

Vietos mokykloje

Mums svarbu, kad Lietuvoje mokiniai mokytųsi patogiai.

Pavyzdžiui, reikia, kad:

- visiems mokiniams klasėje užtektų vietos,
- visiems mokiniams užtektų mokytojo dėmesio.

Todėl vienoje klasėje neturi mokytis per daug mokinių.
Dabar Lietuvos mokyklose mokiniai turi daugiau vietos negu anksčiau.
Bet kai kuriose klasėse vis dar mokosi per daug mokinių.
Mums reikia sugalvoti, ką padaryti, kad visiems mokiniams užtektų vietos.

Mokymosi priemonės mokykloje

Mums svarbu, kad Lietuvos mokyklose būtų įvairių mokymosi priemonių.

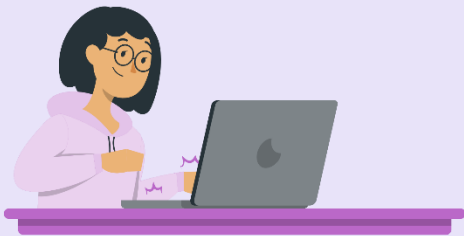
Mokymosi priemonės yra daiktai, kurie mums padeda mokytis.

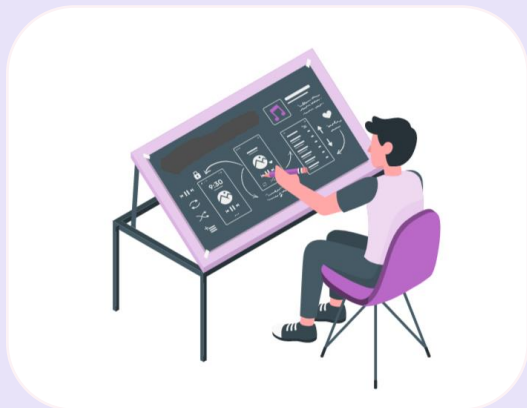
Pavyzdžiui, knyga gali būti mokymosi priemonė.

Kai kurių daiktų Lietuvos mokyklose galėtų būti daugiau.

Pavyzdžiui, mokykloms reikėtų daugiau kompiuterių.

Būtų gerai, kad mokykloje kiekvienas mokinys galėtų naudotis kompiuteriu.

Mokyti padeda ir specialios lentos.
Tai yra lentos, kuriose mokiniai gali:

- rašyti,
- piešti,
- naudotis internetu,
- žiūrėti filmus,
- ir panašiai.

Svarbu, kad tokių lentų būtų
visose Lietuvos mokyklose.

Taip pat Lietuvos mokyklose
galėtų būti daugiau laboratorijų.
Laboratorija yra klasė,
kurioje mokiniai gali tyrinėti daiktus.

Pavyzdžiui:

- Laboratorijoje galima dirbti su mėgintuvėliais.
- Laboratorijoje galima žiūrėti, kaip daiktai atrodo iš labai arti.
- Laboratorijoje galima žiūrėti, kas vyksta, kai sumaišome skirtingas medžiagas.

Pavyzdžiui, galima žiūrėti,
kas atsitinka,
kai sumaišome sodą su actu.

Dabar Lietuvoje laboratorijų daugėja.
Bet ne visose mokyklose yra laboratorijų.
Būtų gerai, kad laboratorijų būtų:

- ir didesnių miestų mokyklose,

- ir mažesnių miestelių mokyklose.

